

ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ POLSKA ZIELONA SIEĆ

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA ROK 2016.

Działalność Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć w roku 2016 była realizowana w ramach następujących programów tematycznych:

1. Program Kupuj Odpowiedzialnie
2. Program Akcja dla Globalnego Południa
3. Program Dla klimatu
4. Program „Fundusze dla zrównoważonego rozwoju”

KAMPANIA „KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE”

program na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji

Kupuj Odpowiedzialnie (KO) to program na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji, prowadzony od 2001 roku przez Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć (PZS). W styczniu 2014 r. Program został wyodrębniony w nową strukturę organizacyjną poprzez powołanie Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie.

Celem programu jest wzrost świadomości oraz zdolności polskiego społeczeństwa do podejmowania odpowiedzialnych środowiskowo i społecznie wyborów konsumenckich, a także zwiększenie wpływu polskich konsumentów na politykę firm krajowych i globalnych korporacji w celu podniesienia standardów ich działania w zakresie ochrony środowiska i przestrzegania praw człowieka.

W 2016 roku w związku z kontynuowanymi projektami z poprzednich lat program KO był realizowany zarówno w ramach działań PZS jak i nowo powołanej Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie. Poniżej opisano projekt zrealizowany w ramach KO przez PZS w 2016 roku.

Projekt „Zmieniaj nawyki na lepsze! – Kupuj odpowiedzialnie ubrania i elektronikę”

Jest to 3-letni projekt europejski o nazwie „Changing habits for good – learning and teaching for fairer world”,

Projekt skupia się na podniesieniu jakości edukacji globalnej, wprowadzeniu metody współdzielonego uczenia się oraz wypracowaniu nowych form edukacyjnych i szkoleniowych ułatwiających nauczycielom/kom szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych multiplikację zagadnień globalnych. Ważnym aspektem projektu jest też wzmocnienie zrozumienia przez uczniów i uczennice gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych zależności globalnych i rozwój ich kompetencji na rzecz zrównoważonego stylu życia. Tematem przewodnim projektu jest odpowiedzialna produkcja i konsumpcja ubrań i elektroniki.

Projekt realizowany we współpracy z organizacjami partnerskimi ze Szkocji (Scotdec), Słowenii (IAS) oraz Bułgarii (CEGA).

Działania:

1. Finalna międzynarodowa konferencja projektu „Zmieniaj nawyki na lepsze”

Na zakończenie projektu, w dniach 20-22 stycznia 2016, odbyła się podsumowująca konferencja dla nauczycieli/ek zaangażowanych w projekt. W czasie konferencji odbył się międzynarodowy pokaz filmu „Kampania? To proste”, przygotowanego przez zespół PZS, którego głównym celem jest promowanie samodzielnego organizowania kampanii przez uczniów/ennice. Nauczycielki oraz zespół PZS były zaangażowane w organizację oraz działania merytoryczne w czasie konferencji: przeprowadziły m.in.

prezentację pt. „Mieć wpływ: nauczyciele a program nauczania”, warsztaty pt. "Nie tylko szkoły: jak szerzyć naszą przekaz do szerszej społeczności?", moderowanie grup warsztatowych. Nauczycielki miały także możliwość uczestniczyć w wizycie studyjnej w jednej ze szkockich szkół.

Rezultaty:

Zorganizowano: **1 konferencja podsumowująca projekt**

Liczba odbiorców projektu:

1. osoby fizyczne: bezpośrednio: 80 osób
2. osoby prawne: ok 5

Źródła finansowania:

- Komisja Europejska

PROGRAM AKCJA DLA GLOBALNEGO POŁUDNIA

Celem programu jest działanie na rzecz zapewnienia wszystkim społeczeństwom sprawiedliwych i równych warunków do rozwoju w duchu odpowiedzialności względem innych ludzi i środowiska. By realizować ten cel, staramy się dostarczać Polakom i Polkom sprawdzonej wiedzy i inicjować publiczną debatę na temat globalnej współzależności krajów lepiej i słabiej rozwiniętych. Współpracujemy także z organizacjami i społeczeństwem w krajach Globalnego Południa, co oprócz mierzalnych korzyści dla rozwoju Globalnego Południa dostarcza nam wiedzy, która możemy wykorzystać na rzecz zmian politycznych w krajach bogatych, takich jak Polska. Jesteśmy przekonani, że sprawiedliwe relacje pomiędzy światem bogatych i biednych mogą być kształtowane nie tylko przez bezosobowe polityki, lecz także głosem świadomych i aktywnych obywateli – zarówno z krajów bogatych jak i biednych. Mówiąc o drodze do globalnej sprawiedliwości i dobrobytu, apelujemy też o mądre korzystanie z zasobów środowiska, które nam ten rozwój umożliwiła.

Kampania “Sprawdzamy inwestycje dla rozwoju”

(Financing development and developing finance for EYD2015: a Pan-European campaign to align European investments in developing countries with the post-2015 MDG framework and the EU policies that promote sustainable growth and poverty reduction.)

Czas realizacji projektu: 2015 – 2017

Źródła finansowania: Komisja Europejska

Cel: Celem kampanii jest monitoring spójności europejskich inwestycji w krajach Globalnego Południa z polityką rozwojową UE i agendą ONZ post-2015 oraz promowanie modelu zrównoważonego rozwoju.

Cześćią tego przedsięwzięcia jest kampania „**Rozwój? Nie szkodzi. Kampania edukacyjna na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju skierowana do młodzieży, studentów i osób dorosłych.**” współfinansowana w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w latach 2016-2017. W 2016 r. wspólną częścią tej kampanii i większego przedsięwzięcia pt. „Sprawdzamy inwestycje dla rozwoju” były wszystkie wydarzenia Global Justice Night i ich promocja, produkty związane z tymi wydarzeniami (roll-upy, plakaty, broszura, wystawa, koszulki, smycze, pendrive’y, torby, film promocyjny), pokazy filmu „Dobre życie. Obietnica rozwoju w Namibii i Bułgarii”, przygotowanie scenariusza warsztatu dla studentów, opracowanie nowego wzoru newslettera.

Działania i ich rezultaty:

- Odślonięcie muralu #FreeKhadija w Warszawie 24 maja 2016 r. (skrzyżowanie ul. Obozowej i Prymasa Tysiąclecia) na 40. urodziny więzionej przez azerski reżim dziennikarki Khadiji Ismayilovej z udziałem gościa specjalnego: azerskiego prawnika i aktywisty Rasula Jafarova, również więzionego w przeszłości przez reżim. Udział w wydarzeniu wzięły także rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar. Wydarzenie współorganizowane z Helsińską Fundacją Praw Człowieka, artystą Darkiem Paczkowskim i Fundacją Klamra. Wzięło udział ok. 30 osób. Zdjęcia: <https://flic.kr/s/aHskApYQHp>

- Pokaz filmu Winstar Wars w Bratysławie 9 grudnia 2016 r. na wydarzeniu "Cheers for human rights", organizowanym przez Polski Instytut w Bratysławie oraz Ambasadę Holandii w Słowacji. Wzięło udział ok. 50 osób.
- Organizacja 5 wydarzeń Global Justice Night promujących Cele Zrównoważonego Rozwoju, sprawiedliwość globalną, polską pomoc oraz wiedzę na temat zależności globalnych z pomocą partnerów: Fundacja EkoRozwoju FER we Wrocławiu, Towarzystwo dla Natury i Człowieka w Lublinie, Ośrodek Działań Ekologicznych "Źródła" w Łodzi, Stowarzyszenie "Ekoskop" w Rzeszowie. Dаты wydarzeń: Szczecin-15.10.2016, Łódź-22.10.2016, Rzeszów-12.11.2016, Wrocław-24.11.2016, Lublin-26.11.2016. Podczas każdego wydarzenia pokazywano wystawę nt. Celów Zrównoważonego Rozwoju oraz film „Dobre życie. Obietnica rozwoju w Namibii i Bułgarii”. Gośćmi specjalnymi wydarzeń byli: reporter i historyk Adam Leszczyński, lekarz i autor książek Mateusz Janiszewski, wolontariuszka i projektantka Malwina Wędzikowska, aktywistka działająca na rzecz praw człowieka i demokracji Maria Świetlik. W 3 wydarzeniach promowane były też działania Polskiego Stowarzyszenia Sprawiedliwego Handlu (Rzeszów, Wrocław, Lublin). Wzięło udział łącznie ok. 360 osób. Zdjęcia ze Szczecina: <https://flic.kr/s/aHskK4vSjH>
- Produkty promujące Global Justice Night: 4 roll-upy dla partnerów, 1000 toreb z bawełny organicznej z certyfikatem fair trade oraz niskoemisyjnej produkcji, 170 drewnianych pendrive'ów, 1500 smyczy z materiału PET, 50 koszulek z bawełny organicznej, 20 kg promocyjnych cukierków krówek, 1500 plakatów, 10 web bannerów
- Przygotowanie polskich napisów i promocja filmu „Dobre życie. Obietnica rozwoju w Namibii i Bułgarii”. Trailer: <http://globalnepoludnie.pl/Dobre-zycie-w-Namibii-i-Bulgarii>
- Produkcja broszury (1000 sztuk) oraz wystawy (system rollup 3x2m) pt. „Dobre życie” o Celach Zrównoważonego Rozwoju, a szczególnie celach nr: 1 koniec z ubóstwem, 2 zero głodu, 7 czysta i dostępna energia, 12 odpowiedzialna konsumpcja i produkcja, 17 partnerstwo na rzecz celów. Broszura i infografiki w niej użyte dostępne są do pobrania online: <http://globalnepoludnie.pl/17-krokov-do-dobrego-zycia-wedlug>
- Monitoring inwestycji w krajach Globalnego Południa z uwzględnieniem działań Banku Gospodarstwa Krajowego i Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych w ramach dostępu do informacji publicznej (rozpoczęcie sprawy sądowej o dostęp do informacji publicznej nt. kredytów eksportowych udzielanych polskim przedsiębiorstwom działającym w krajach rozwijających się, której to informacji odmówiło nam Ministerstwo Finansów).
- Monitoring inwestycji wspartych pożyczkami Europejskiego Banku Inwestycyjnego, szczególnie tzw. Regional Mombasa Port Access Road in Kenya – budowa autostrady do Mombasy. Wizyta w dn. 30.11.2016-09.12.2016, Naivasha - Nairobi - Mombasa, w celu monitoringu wpływu inwestycji na rozwój lokalnych społeczności. Podczas wizyty odbyto 1 spotkanie z przedstawicielami EBI, 7 spotkań lokalnymi organizacjami pozarządowymi oraz osobami wysiedlonymi z powodu inwestycji, co do których istniało podejrzenie, że złamano ich prawa. A także przeprowadzono 2 warsztaty: Naivasha 2.12.2016 nt. praw rdzennych mieszkańców względem międzynarodowych instytucji finansowych i europejskiego rzecznika praw obywatelskich; Mombasa 8.12.2016 nt. praw osób, na które inwestycja miała wpływ, szczególnie tych wysiedlonych, oraz mechanizmu skarg EBI. Monitoring był współorganizowany z CEE Bankwatch Network.
- Przygotowanie scenariusza warsztatu dla studentów Lunch & Learn o Celach Zrównoważonego Rozwoju. Scenariusz będzie używany podczas warsztatów dla studentów Lunch & Learn w 2017 r. Dostępny jest do pobrania: <http://www.globalnepoludnie.pl/Scenariusz-zajec-pt-Rozwoj-Nie>.
- Produkcja filmu promocyjnego dot. Global Justice Night, którego promocja będzie miała miejsce w drugiej połowie 2017 roku przed kolejnymi wydarzeniami Global Justice Night. W przygotowaniu filmu współpracowano z artystką z Akademii Sztuki w Szczecinie Małgorzatą Goliszewską.
- Udział w spotkaniu z europejskimi i azerskimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w Kopenhadze 9-10.03.2016 w celu omówienia planu pożyczek EBI i EBOR na Południowy Korytarz Gazowy oraz związku inwestycji na sytuację praw człowieka w Azerbejdżanie.

- Spotkanie z wicedyrektorem Departamentu Współpracy Międzynarodowej przy Ministerstwie Finansów Tomaszem Skurzewskim, który reprezentuje Polskę w Radzie Dyrektorów EBI, nt. kryzysu praw człowieka w Azerbejdżanie i planowanych inwestycji w rurociągi TAP i TANAP (1 lipca 2016).
- Spotkanie z przedstawicielem Rady Gubernatorów EBOR, Pawłem Sameckim, przeprowadzone razem z Dominiką Bychawską-Siniarską z Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, nt. kryzysu praw człowieka w Azerbejdżanie i planowanych inwestycji w rurociągi TAP i TANAP oraz raportu na 25-lecie EBOR pt. „Zagubiony w transformacji” (23 maja 2016).
- Spotkanie z Wiceminister Spraw Zagranicznych, Joanną Wronecką, nt. braku standardów dot. praw człowieka dla polskiego biznesu korzystającego ze środków publicznych podczas inwestycji w krajach Globalnego Południa poprzez rządowe programy – kredyty i ubezpieczenia eksportowe (17 luty 2016).

Działania promocyjne:

- 7 konferencji prasowych: konferencja współorganizowana z Instytutem Globalnej Odpowiedzialności „Sektor prywatny a współpraca rozwojowa z perspektywy NGO. Wpływ inwestycji prywatnych na realizację celów współpracy rozwojowej.” 20.01.2016 (16 dziennikarzy), plenerowa konferencja współorganizowana z Helsińską Fundacją Praw Człowieka na odstonięcie muralu #FreeKhadija w Warszawie 24.05.2016 (10 dziennikarzy) oraz konferencje Global Justice Night w: Szczecinie 12.10.2016, Łodzi 19.10.2016, Rzeszowie 7.11.2016, Wrocławiu 22.11.2016 i Lublinie 23.11.2016 (19 dziennikarzy w sumie)
- 4 komunikaty prasowe: 1. 11.04.2016 Nowy raport na 25-lecie EBOR: Zagubiony w transformacji, 2. 24.05.2016 Nie będziemy przymykać oczu na łamanie praw człowieka w Azerbejdżanie, najgorszej europejskiej dyktaturze. Wszystkiego najlepszego Khadija!, 3. 25.05.2016 Azerska dziennikarka uwolniona! Khadija Ismayilova zwolniona z więzienia. 4. 12.10.2016 Global Justice Night wreszcie w Szczecinie – wydarzenie z udziałem wyjątkowych gości.
- Założono stronę internetową www.globaljusticenight.pl przekierowującą na stronę programu Akcja dla Globalnego Południa www.globalnepoludnie.pl
- Zaprojektowano nowy wzór newslettera programu Akcja dla Globalnego Południa
- 4 wysłane newslettery (09.02.2016 do 677 odbiorców, 10.10.2016 do 1786 odbiorców, 19.11.2016 do 2280 odbiorców, 28.12.2016 do 2449 odbiorców)
- 20 opublikowanych artykułów (na stronie www.globalnepoludnie.pl - 1100 unikalnych wejść/miesiąc oraz na www.zielonasiec.pl - 1000 unikalnych wejść/miesiąc)
- 56 postów na portalu Facebook (1027 fanów)
- 9 tweetów na Twitterze (784 obserwujących)
- 50 zdjęć w 2 albumach na portalu Flickr (50 obserwujących)
- 1 film na portalu Vimeo (15 obserwujących, 144 odsłony tego filmu)

Rezultaty promocji:

- 121 artykułów w mediach internetowych
- 12 artykułów w gazetach i czasopismach
- 2 materiały telewizyjne
- 17 materiałów radiowych
- 2 materiały YouTube, 32 posty Facebook, 20 tweetów (na innych niż nasze kanały)
- 2 reklamy na portalu Facebook - 2287 odbiorców

Obecność w mediach i słuchalność/nakład/oglądalność (wywiady, artykuły, zajawki o wydarzeniach, relacje):

- Radio Dla Ciebie, 42 350, 22.05.2016 i 24.05.2016
- Tok FM, 554 000, 24.05.2016
- Polskie Radio Czwórka PR4 (w połowie 2016 nazwa zmieniona na Polskie Radio 24), 110 800, 24.05.2016
- Radio Polskie Trójka PR3, 1 939 000, 24.05.2016
- Radio Szczecin, 197 000, 9.10.2016 „Magazyn Pożyteczni”

- Radio Łódź, 55 650, 20.10.2016 „Jestem eko“ i 22.10.2016 „Sposób na weekend“
- Student Radio Żak Łódź - brak danych, 20.10.2016 i 21.10.2016
- Radio Rzeszów, 199 100, 10.11.2016 „Okno na eko“ i 12.11.2016
- Radio Rodzina Wrocław, 20 910, 22.11.2016
- Radio Wrocław, 94 095, 23.11.2016
- Radio Zet Gold Wrocław, 43 900, 23.11.2016
- Akademickie Radio Centrum Lublin, 41 600, 23.11.2016
- Polskie Radio Lublin, 69 330, 26.11.2016
- TV Pomerania, 500 000, 14.10.2016 „Galaktyka pomerania“
- TV Ret-Sat 1 Łódź- brak danych, 4.11.2016
- Gazeta Wyborcza - Wysokie Obcasy, 220 000, 21.05.2016
- Gazeta Wyborcza Szczecin, 162 000, 13.10.2016
- Kurier Szczeciński, 17 000, 13.10.2016 i 18.10.2016 i 25.10.2016
- Nasze Miasto Szczecin, 315 000, 13.10.2016
- Co jest grane Szczecin (dodatek Gazety Wyborczej), 12 000, 14.10.2016
- Głos Szczeciński, 124 000, 14.10.2016
- Gazeta Codzienna Nowiny Rzeszów, 18 100, 10.11.2016
- Dziennik Super Nowości Rzeszów, 13 000, 10.11.2016
- Kurier Lubelski, 7 150, 25.11.2016
- Gazeta Polska Codziennie, 59 500, 2.03.2016

Liczba odbiorców:

Osoby fizyczne: ok. 3000 odbiorców działań bezpośrednich i promocyjnych + odbiorcy działań medialnych
Osoby prawne: Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Bank Gospodarstwa Krajowego, Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Europejski Bank Inwestycyjny

„Jedź lokalnie, myśl globalnie. Od szkolnych ogrodów do zrównoważonych systemów żywnościowych” (ang.: EAThink2015. Global Learning for Change in EYD2015 and Beyond: European Youth Engagement from School Gardens to Sustainable Food Systems)

Celem jest wzmocnienie potencjału młodzieży oraz kadry nauczycielskiej w umiejętności krytycznego rozumienia problemów globalnych i aktywnego angażowania się w ich rozwiązywanie. Szczególnym obszarem zainteresowania jest sposób produkcji, dystrybucji i konsumpcji żywności we współczesnym zglobalizowanym świecie i jego wpływ na ekologię i prawa człowieka.

Projekt jest realizowany w partnerstwie z 13 organizacjami : Fundacja ACRA (Mediolan, Włochy), APSD - Agenda 21 (Rumunia), Anthropolis (Węgry), CARDET (Cypr), Fondazione Cariplo (Mediolan, Włochy), CISV (Turyn, Włochy), Euskal Fundoa (Kraj Basków, Hiszpania), Fundacja Calouste Gulbenkian (Portugalia), Instytut na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (ISD, Słowenia), Kopin (Malta), Südwind Agentur (Austria), Urgenci (międzynarodowa sieć z siedzibą we Francji), Stowarzyszenie Žmergo (Chorwacja).

Działania:

- a. Szkolenie (warsztaty) dla nauczycieli/ek na temat edukacji globalnej „Żywność w kontekście edukacji globalnej”. 2-3 kwietnia 2016 w Warszawie. Celem szkolenia było zaprezentowanie nauczycielkom/om informacji związanych edukacją globalną, pogłębienie wiadomości dotyczących globalnego ujęcia tematyki żywności, a także zaprezentowanie *Kodeksu obrazów* oraz równościowego podejścia do krajów globalnego Południa. Spośród uczestniczek szkolenia wyłoniła się grupa 5 nauczycielek prowadzących jesienią 2016 warsztaty edukacji globalnej w szkołach.

- b. Realizacja działań aktywizujących przez klasy ze szkół uczestniczących w projekcie. Zrealizowano przynajmniej 10 działań aktywizujących: m.in. 2 gry miejskie (Kraków, Katowice), 4 szkolne pikniki, kampanie uczniowskie, wizyty studyjne w gospodarstwach rolniczych/ekologicznych, ogród szkolny.
- c. Grupy Robocze Nauczycielek- spotkania zespołu projektu oraz zaangażowanych nauczycielek ze szkół ponadpodstawowych w Krakowie (06.09.2016 oraz 16.12.2016) i Warszawie (13.09.2016, 22.12.2016)
- d. Warsztaty edukacji globalnej w szkołach. W październiku, listopadzie i grudniu 2016 przeprowadzono 31 modułowych warsztatów dla uczniów/ennic (każdy warsztat składał się z dwóch modułów). Trenerkami przeprowadzającymi warsztaty były nauczycielki zaangażowane w działania projektu, a warsztaty były przeprowadzane w szkołach uczestniczących i nieuczestniczących w projekcie. W modułach uczestniczyło odpowiednio: I moduł – 780 uczniów/ennic, II moduł – 747 uczniów/ennic,.
- e. Wystawa edukacyjna „Miejskie ogrody” - narzędzie edukacyjne skierowane do szerokiej publiczności, którego celem było popularyzowanie idei jadalnych miast. Wystawa w 2016 roku odwiedziła 3 miasta: Galeria Kazimierz w Krakowie w dniach 07.11.2016-21.11.2016, Akademicki Zespół Szkół w Piekarach Śląskich w dniach 22.11 – 6.12.2016, Hala Koszyki w Warszawie w dniach 14.12.2016 – 2.01.2017. Wystawie towarzyszy merytoryczna ulotka wyjaśniająca najważniejsze pojęcia związane z tematyką zrównoważonej produkcji i konsumpcji żywności wydrukowana w nakładzie 5000 sztuk.
- f. Warsztaty dziennikarskie dla uczniów/ennic. W październiku i listopadzie 2016 przeprowadzonych zostało 10 warsztatów z dziennikarstwa w 10 szkołach uczestniczących w projekcie. Każdy warsztat trwał 3 godziny. Po zrealizowaniu wszystkich warsztatów odbył się webinar - 45 min. spotkanie on-line (prelekcja i dyskusja) z zaproszonym gościem - Anną Książek, podróżniczką, reportażystką i aktywistką zajmującą się tematyką globalnego Południa. Liczba uczniów/ennic 219
- g. Warsztaty dla rad pedagogicznych. W miesiącach październik-listopad 2016 przeprowadzono 10 warsztatów dla rad pedagogicznych w 10 szkołach projektowych. Warsztaty prezentowały tematykę, metody, materiały i działania związane z realizowanym projektem. Uczestniczyło w nich 257 nauczycieli(ek)
- h. Pakiet „Jedz lokalnie, myśl globalnie” zawiera wprowadzenie do tematyki projektu: produkcji, dystrybucji i konsumpcji żywności i jej ekologicznym i społecznym konsekwencjom w perspektywie globalnej. W publikacji znalazły się też: scenariusze lekcji (część praktyczna), przykłady realizowanych działań aktywizujących (część aktywizująca) oraz 7 tematycznych infografik. Pakiet został wydrukowany w nakładzie 1000 sztuk oraz w wersji pdf
- i. Pikniki szkolne z lokalnymi kooperatywami – (działania społecznościowe). We wrześniu i październiku zrealizowano trzy pikniki szkolne z lokalnymi kooperatywami: w Krakowie (29.09.2016) , Warszawie (04.10.2016) i w Katowicach (07.10.2016). W czasie pikników przeprowadzone były warsztaty przez ekspertów/ki związanych ze zrównoważonym rolnictwem i budowaniem alternatywnych systemów żywnościowych. W piknikach uczestniczyło 370 osób
- j. Gra Miejska w ramach TEG 2016, W dniu 16.11.2016 w ramach Tygodnia Edukacji Globalnej w Katowicach odbyła się VI edycja gry miejskiej FAIR TRAIN pod hasłem “Razem dla pokoju”. PZS cyklicznie od 3 lat współorganizuje razem ze śląskimi nauczycielkami to działanie edukacyjne skierowane do uczniów/ennic. W 2016 roku udało się także efektem

multiplikacji zorganizować edycję gry w Piekarach Śląskich. Osiągnięta liczba odbiorców 2 gier: 233 uczniów/ennic / 60 nauczycieli/ek

- k. W dniach 5-10. Grudnia 2016 dwie nauczycielki uczestniczące w projekcie oraz koordynatorka edukacyjna wzięły udział w wizycie studyjnej w Senegal. Uczestniczki odwiedziły dwie szkoły oraz ogród społecznościowy, wzięły udział w warsztatach z nauczycielami z innych krajów (Włochy, Malta, Senegal), prezentowały polskie scenariusze lekcji

Rezultaty:

- a. Około 1357 nauczycieli zaangażowanych w różne działania projektu zapoznało się i/lub wzmocniło swoją wiedzę na temat zależności globalnych związanych z produkcją i dystrybucją żywności.
- b. Około 1573 uczniów poszerzyło swoją wiedzę z zakresu tematyki projektu, angażując się w różne działania projektowe.
- c. Pakiet edukacyjny „Jedz lokalnie, myśl globalnie” jest dostępne na stronach <http://eathink2015.org/pl> oraz <http://globalnepoludnie.pl/>. Wersja papierowa jest dystrybuowana.
- d. Gry : *Eathink 2015* i *Szarlotka Alex* są dostępne do pobrania.
- e. Wystawa „Miejskie ogrody”.

Działania informacyjne:

- l. Przygotowano trzy informacje prasowe dwie nt. wystawy „Miejskie Ogrody” jedna nt. Tygodni Edukacji Globalnej (w ramach którego odbywały się m.in. gry miejskie współorganizowane przez nauczycielki uczestniczące w projekcie).
- m. Uzyskano patronat honorowy Ministerstwa Edukacji Narodowej dla wystawy „Miejskie Ogrody”
- n. Na temat wystawy ukazało się 38 publikacji (w różnych mediach) o łącznym szacunkowym zasięgu 1 847 500 odbiorców.
- o. W czasie prezentacji wystawy „Miejskie ogrody” w Krakowie i w Warszawie przygotowano dwa spotkania dla dziennikarzy
- p. O aktualnościach informowaliśmy na 2 profilach PZS na facebook’u: Akcja dla Globalnego Południa (950 polubień, zasięg ok. 5 300 osób) oraz Dla Klimatu (ponad 1700 polubień, zasięg ok. 10 000 osób). Zdjęcie z różnych wydarzeń zostały także udostępnione na portalu Flickr.
- q. Działania informacyjne projektu są prowadzone także z wykorzystaniem strony projektu: <http://globalnepoludnie.pl/Jedz-lokalnie-mysl-globalnie> (ponad 800 wizyt) oraz <http://eathink2015.org/pl/>

Liczba odbiorców: 1357 nauczycieli/ek, ok 1573 uczniów/ennic szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Około 11 800 osób obejrzało wystawę „Miejskie Ogrody”. Odbiorcy instytucjonalni: 30 szkół z 3 województw.

Projekt finansowany z funduszy Komisji Europejskiej oraz z grantu Ministerstwa Spraw Zagranicznych (wkład własny). Kontynuowany w następnych latach (do końca 2017).

Projekt: Kibera dla pokoju i rozwoju – budowanie kompetencji zawodowych nauczycieli, trenerów sportowych i liderów działań propokojowych oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości prowadzonej przez kobiety w Kiberze

Kibera jest jednym z bardziej rozpolitykowanych miejsc w Kenii. Trudna sytuacja społeczna mieszkańców pochodzących z 42 kenijskich plemion dodatkowo potęguje napięcie spowodowane powszechnym niezadowoleniem z poczynań rządzących. W ostatnich latach nasz partner Amani Kibera obserwuje polityczną radykalizację młodych, która uwidacznia się najmocniej przy okazji wyborów powszechnych. Zaplanowane na pierwszy tydzień sierpnia 2017 r. wybory powszechne są próbą dla całej Kibery i ogromnym wyzwaniem dla wszystkich próbujących budować pokój, bez którego żadna infrastruktura edukacyjna, placówki służby zdrowia czy drobna przedsiębiorczość nie będą mogły być rozwijane. Diagnoza naszego partnera AK jest jednoznaczna: nie ma dziś nic ważniejszego dla przyszłości Kibery i Kenii jak zatrzymanie przemocy prowokowanej przez politykę na tle etnicznym. Chcąc zapewnić ten podstawowy warunek do realizacji prawa do rozwoju dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Nairobi, zdecydowaliśmy, że nasz projekt na 2016 r. będzie poświęcony podnoszeniu kompetencji liderów społecznych, którzy mają ogromny wpływ na sytuację w Kiberze w przedwyborczym okresie.

Projekt realizowany był w okresie 1 kwietnia – 31 grudnia 2016 r. w stolicy Kenii, Nairobi, w dzielnicy Kibera z partnerem lokalnym Amani Kibera. Celem projektu było tworzenie pokojowego społeczeństwa i poprawa jakości życia mieszkańców Kibery w Nairobi przez budowanie kompetencji liderów społeczności działających w obszarach edukacji dla pokoju i edukacji obywatelskiej (nauczycieli, trenerów sportowych i aktywistów). Nauczyciele, trenerzy sportowi, aktywiści i liderzy propokojowi są głównymi filarami edukacji obywatelskiej i edukacji dla pokoju w Kiberze. Mają duży wpływ na budowanie postaw dzieci, młodzieży i lokalnej społeczności. Są to osoby już pracujące na rzecz pokoju i rozwoju społeczności lokalnej, dlatego proponowane 4 cykle szkoleń miały za zadanie dostarczyć im nowych metod pracy:

1. Dwa szkolenia z zakresu pierwszej pomocy w terminach 13-15.08. i 16-18.08.2016 dla 50 osób
2. Szkolenie z zakresu podstaw coachingu w terminie 16-29.05.2016 dla 30 osób
3. Szkolenia z zakresu praktyki coachingu w terminie 23.08.-02.09.2016 dla 30 osób
4. Szkolenie z zakresu metod edukacji dla pokoju i edukacji obywatelskiej w terminie 25-27.07.2016 dla 25 osób

Projekt dotyczył również wsparcia lokalnej przedsiębiorczości prowadzonej przez kobiety. Centrum Uwezo zbudowane przez PZS i Amani Kibera w 2014r. posłużyło jako baza działania, które pozwoliło po raz kolejny dostarczyć nowych umiejętności dziewczętom korzystającym z oferty Amani Kibera.

Przeprowadzone szkolenia:

- a) 6-miesięczny kurs podstaw szycia i projektowania ubiorów dla 15 nowych uczestniczek uwzględniający codzienne zaangażowanie w postaci: nauki projektowania i szycia pod okiem trenerki Monicah Insugusi odbył się w miesiącach kwiecień-wrzesień 2016.
- b) 10-dniowy wyjątkowy kurs projektowania ubiorów dla 10 dziewcząt – adeptek wcześniejszych kursów i obecnych kursantek Uwezo, przeprowadzony przez znaną polską projektantkę i kostiumografkę, Malwinę Wędzikowską w terminie 20-29.07.2016. Kurs był poświęcony tworzeniu projektów ubrań, torebek etc., które mogą stać się produktem flagowym Centrum Uwezo, kupowanym przez turystów i pozwalającym na samodzielne funkcjonowanie Centrum. Efekty szkolenia w postaci zaczątków kolekcji ubrań zdobionych kolorowymi koralikami zostały uwiecznione w specjalnej sesji zdjęciowej, którą przeprowadziła zaproszona dziennikarka i fotografka Marta Nowakowska (działanie 4):
<http://globalnepoludnie.pl/Sesja-modowa-prosto-z-Kibery>
<http://globalnepoludnie.pl/Warsztaty-szycia-w-kenijskim>
- c) 14-dniowy kurs z zakresu umiejętności prowadzenia własnej działalności zarobkowej dla wszystkich 25 dziewcząt biorących udział w programie, przeprowadzony przez lokalnego specjalistę Jamesa Bundi w terminie 11-25.11.2016. Zagadnienia poruszane w trakcie kursu dotyczyły: wyboru działalności zarobkowej, skutecznego zarządzania własną działalnością, odpowiedzialnego określenia poziomu

dopuszczalnego ryzyka w działalności, udoskonalenia prowadzonej działalności i wsparcia w tworzeniu podstawowego biznesplanu.

Z pomocą przeszkolonych nauczycieli i liderów stworzyliśmy kampanię obywatelską na rzecz pokojowego przebiegu wyborów przy wykorzystaniu lokalnych mediów. Znani kenijscy muzycy nagrali piosenkę „ZII”, która stała się rozpoznawalnym peace songiem w całej Kenii.

Teledysk z piosenką:

https://www.facebook.com/OCTOPIZZO/videos/10154702980448842/?hc_location=ufi

Piosenka do ściągnięcia za darmo (na stronie trzeba nacisnąć przycisk "More" i "Download"):

<https://soundcloud.com/octopizzo-daillest/zii>

Artykuł o piosence na naszej stronie:

<http://globalnepoludnie.pl/Muzycy-jednocza-Kibere-dzieki>

Zorganizowane zostały 2 konferencje Peace Talks, duże wydarzenie publiczne Peace Concert, młodzieżowa liga piłki nożnej Kibera Youth Football League oraz propokojowy turniej piłkarski Amani Kibera Peace Soccer Tournament, w którym wzięło udział 2342 dziewcząt i chłopców z Kibery i całej Kenii. Materiały o turnieju ukazały się w mediach: https://www.youtube.com/watch?v=bwGiP_i6Lz4, <http://www.kassfm.co.ke/new/index.php/item/2329-launch-of-9th-edition-of-amani-kibera-peace-soccer-tournament> oraz na stronie PZS: <http://globalnepoludnie.pl/To-juz-9-edycja-turnieju-Pilka-dla>

W ramach projektu została zorganizowana 14-dniowa wizyta dziennikarki i fotografki Marty Nowakowskiej, która przygotowała dokumentację fotograficzną i artykuł na temat pozytywnych rezultatów lokalnych inicjatyw podejmowanych w Kiberze na przykładzie działalności Amani Kibera pt. „Afrykańska moda slumsowa” opublikowany w Dzienniku Łódzkim (57 tys.), Gazecie Współczesnej (76 tys.) i Gazecie Wrocławskiej (234 tys.).

www.facebook.com/AmaniAmaniKibera

www.facebook.com/globalnepoludnie

Rezultaty i liczba odbiorców

W wyniku realizacji projektu osiągnięto następujące rezultaty bezpośrednie:

1. Przynajmniej 30 nauczycieli, trenerów sportowych i aktywistów propokojowych podniosło swoje kompetencje z zakresu pierwszej pomocy, coachingu i metod edukacji dla pokoju i edukacji obywatelskiej (football3) w trakcie 4 rodzajów szkoleń. W sumie we wszystkich szkoleniach wzięło udział 210 uczestników (niektórzy brali udział w kilku szkoleniach, niektóre szkolenia cieszyły się większym powodzeniem, niż zakładaliśmy).
2. Dwadzieścia pięć kobiet zdobyło umiejętności w zakresie szycia i projektowania, oraz podstaw biznesu w trakcie 3 szkoleń, z czego 15 kobiet rozpoczęło podstawowy kurs krawiectwa i projektowania w ramach projektu. Pięć kobiet znalazło pracę w Centrum Uwezo, 10 otrzymało wsparcie w szukaniu pracy.
3. W ramach kampanii obywatelskiej na rzecz pokojowego przebiegu wyborów w Kiberze „Kibera for peace and development” przeprowadzonej z pomocą przeszkolonych (w działaniach 1,2) osób, ok. 500 000 osób poznało przekaz kampanii społecznej prowadzonej w mediach lokalnych za pomocą piosenki „ZII” nagranej przez kenijskich artystów. W sumie 225 osób wzięło bezpośredni udział w 2 konferencjach Peace Talks, a ok. 3000 osób uczestniczyło w wydarzeniu Peace Concert.
4. Dwa tysiące trzysta czterdzieści dwoje (o ponad 400 więcej niż zakładano) dziewcząt i chłopców z Kibery i całej Kenii umocniło swoje kompetencje obywatelskie i postawę propokojową poprzez udział w lidze młodzieżowej Kibera Youth Football League i turnieju piłkarskim Amani Kibera Peace Soccer Tournament.
5. W 3 polskich gazetach (łącznie nakład 367 tys.) ukazał się artykuł nt. wyzwań społeczności Kibery oraz

polskiej współpracy rozwojowej pt. „Afrykańska moda slumsowa” napisany przez dziennikarkę Martę Nowakowską zaproszoną do udziału w dokumentacji projektu.

Liczba odbiorców

Osoby fizyczne: 235 przeskolonych osób

Edukacja przez media lokalne – produkcja 1 piosenki (wersja audio i video) promującej pokojowy przebieg wyborów, emitowanej w lokalnych mediach (m.in. Radio Pamoja o słuchalności 500 000 odbiorców);

2 Konferencje Peace Talks, w których wzięło udział łącznie 225 osób i 1 wydarzenie Peace Concert dla 3000 osób;

Liga młodzieżowa piłki nożnej w Kiberze – Kibera Youth Football League, trwająca 7 miesięcy. Wzięło w niej udział w sumie 46 zespołów w 3 różnych kategoriach (920 dzieci), o 16 zespołów więcej, niż zakładano w projekcie.

Turniej piłkarski – Amani Kibera Peace Soccer Tournament odbył się w dniach 25.11.-03.12.2016 r. w Kiberze. Mecze oglądało ok. 15000 kibiców. W rozgrywkach wzięło udział 1422 graczy z 79 zespołów, z 12 hrabstw w całym kraju.

Osoby prawne: stowarzyszenie Amani Kibera – partner projektu

Źródła finansowania

Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP

Działalność w Grupie Zagranica

W ramach pracy w programie Akcja dla Globalnego Południa, Aleksandra Antonowicz-Cyglicka reprezentowała PZS w Zarządzie Grupy Zagranica. W 2016r. odbyły się 3 spotkania Zarządu (15.01., 10.03., 9.11.)

Grupa Zagranica prowadziła działania rzecznicze wobec Ministerstwa Spraw Zagranicznych nastawione na zwiększanie skuteczności i efektywności systemów grantowych programu Polska Pomoc, monitorowała konkursy programu Polska Pomoc na bazie stworzonych wytycznych dotyczących przejrzystości, jakości i zgodności z regulaminami konkursów, informowała opinię publiczną o tym, jak wydawane są środki na polską współpracę rozwojową a także publikowała stanowiska w sprawach wskazanych przez swoich członków (np. terminy konkursów dotacyjnych, przekazy medialne niezgodne z Kodeksem ws. obrazów i wiadomości dotyczących krajów Globalnego Południa

PROGRAM DLA KLIMATU

Zmiany klimatu są jednym z najpoważniejszych problemów współczesnego świata. Celem Programu jest kompleksowe zaangażowanie polskiego społeczeństwa oraz rządzących do podjęcia stanowczych, konkretnych i długofalowych działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu oraz przystosowania się do ich skutków. Najważniejsze obszary działania to aktywny udział w kształtowaniu polityki klimatycznej i energetycznej Polski, rozwijanie szerokiej, międzysektorowej współpracy z partnerami społecznymi, samorządowymi, naukowymi i eksperckimi oraz edukacja i aktywizacja polskiego społeczeństwa w tym zakresie.

Więcej niż energia – ruch społeczny i kampania na rzecz rozwoju energetyki obywatelskiej w Polsce

Celem kampanii jest wspieranie rozwoju energetyki obywatelskiej, prowadzenie działań rzeczniczych i informacyjnych, które zapewnią obecność powiązanej z nią tematyki w debacie politycznej oraz stworzenie szerokiego społecznego poparcia dla idei energetyki obywatelskiej. Projekt ma też na celu stworzenie i promocję dobrych rozwiązań prawnych w zakresie wykorzystania potencjału odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej w Polsce.

Partnerzy: 144 partnerów instytucjonalnych Kampanii, w tym samorządy, instytucje naukowe, organizacje branżowe, współ-koordynacja kampanii: ClientEarth – Prawnicy dla Ziemi, Greenpeace Polska, WWF Polska

Działania:

- W 2016 roku ruch WNE zyskał kolejnych uczestników w postaci samorządów gminnych, miejskich, powiatowych i wojewódzkich. Porozumienie o współpracy z WNE podpisały m.in. urzędy marszałkowskie województw mazowieckiego i małopolskiego oraz kilkadziesiąt innych podmiotów.
- Zorganizowano akcję przekazania do Sejmu ponad 38 tysięcy podpisów pod petycją o uczynienie rozwoju energetyki obywatelskiej bazującą na OZE priorytetem polskiej polityki energetycznej.
- Przedstawiciele organizacji tworzących sekretariat ruchu jako eksperci wypowiedzieli się w mediach oraz podczas wydarzeń publicznych.
- Opracowano kalkulator opłacalności inwestycji w mikroinstalacje OZE i udostępniono go na stronie internetowej WNE.
- Zorganizowano przy Sejmie happening „Reanimacja prosumenta” dla wyrażenia poparcia dla zawarcia w ustawie o OZE korzystnych dla prosumentów rozwiązań, gwarantujących im opłacalność inwestycji.
- Zorganizowano I Ogólnopolski Kongres Energetyki Obywatelskiej – największe do tej pory wydarzenie w ramach kampanii WNE. Dwudniowa impreza (28-29 września) odbyła się w Warszawie i w ośrodku Konwersja Energii i Źródła Odnawialne Polskiej Akademii Nauk w Jabłonce. W Kongresie uczestniczyli politycy szczebla centralnego i samorządowego, naukowcy, aktywiści społeczni, przedsiębiorcy z branży OZE i dziennikarze. Impreza zgromadziła ponad 100 osób. Kongres zorganizowano w partnerstwie z samorządem województwa mazowieckiego, Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem Technologii Politechniki Warszawskiej.
- opracowano stanowisko pokongresowe, które zostało wysłane do parlamentarzystów i instytucji publicznych odpowiedzialnych za tworzenie polskiej polityki energetycznej
- przedstawiciele WNE angażowali się w monitorowanie procesu prac nad koncepcją klastrów i spółdzielni energetycznej, uczestnicząc w konferencjach Ministerstwa Energii i analizując proces legislacyjny

Rezultaty:

- Ruch Więcej niż energia uzyskał status największej społecznej kolacji na rzecz rozwoju energetyki obywatelskiej w Polsce i ważna strona w debacie nad transformacją energetyczną
- Zagadnienia z zakresu energetyki obywatelskiej uzyskały większą reprezentację medialną niż w latach poprzednich
- Zbudowano kontakty z politykami i instytucjami odpowiedzialnymi za kreowanie polityki energetycznej

Działania komunikacyjne:

- Opracowano i rozpowszechniono za pomocą serwisów YouTube, Vimeo i klip o energetyce obywatelskiej
- Ruchowi WNE i I Kongresowi Energetyki Obywatelskiej poświęcono ponad 80 artykułów i wzmianek w mediach (radio, telewizja, Internet, prasa drukowana)
- stworzono podstronę internetową I Ogólnopolskiego Kongresu Energetyki Obywatelskiej
- powstała relacja wideo z Kongresu

Liczba odbiorców:

- osoby fizyczne: zakres oddziaływania medialnego można oceniać na ok. milion odbiorców, ponad 100 osób uczestniczyło w Kongresie, kolejnych kilkaset w ramach pośredniego kontaktu
- osoby prawne: 145 podmiotów zrzeszonych w ruchu WNE

Źródło finansowania: Europejska Fundacja Klimatyczna

Koordynator: Jacek Drozda

Kampania antysmogowa

Głównym celem kampanii było działanie na rzecz podniesienia świadomości o źródłach zanieczyszczeń powietrza na Podhalu, dalsze mobilizowanie mieszkańców województwa małopolskiego do stopniowego wycofywania stosowania węgla jako źródła ogrzewania mieszkań oraz podjęcie przez władze miejskie Zakopanego, ale i wojewódzkie dalszych stanowczych i skutecznych działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

Celami pośrednimi było zwiększenie świadomości ekologicznej dzieci, młodzieży i ogółu mieszkańców Podhala. Zmniejszenie użycia środków transportu uciążliwych dla środowiska i wpływających na pogarszanie się stanu zdrowia mieszkańców, a także zmiana nawyków konsumenckich w zakresie użycia energii cieplnej i elektrycznej w domach, zachęcanie do zmiany systemu ogrzewania na proekologiczne.

Partnerzy

Podczas realizacji projektu współpracowano m.in. z urzędami podhalańskich gmin (Zakopane, m. Nowy Targ, Kościelisko), Lokalną Organizacją Turystyczną Made in Zakopane, Tatrzańską Izbą Gospodarczą, Fundacją Frank Bold, HEAL Polska, stowarzyszeniem Krakowski Alarm Smogowy oraz Polskim Towarzystwem Chorób Płuc. Koordynowano prace Podhalańskiego Alarmu Smogowego.

Działania

1. Regularne spotkania z samorządowcami miasta Zakopane; burmistrzem, ekodoradcą oraz radnymi celem wypracowania strategii walki ze smogiem
2. Organizacja trzech otwartych spotkań z udziałem mieszkańców Zakopanego, przedstawicieli samorządu i ekspertów (każde po 50-70 osób) oraz jednego spotkania z udziałem mieszkańców Nowego Targu, przedstawicieli samorządu i ekspertów (90 osób)
3. Kontynuacja koordynacji działań Podhalańskiego Alarmu Smogowego
4. Zawiązanie koalicji „Zakopane bez Smogu” z udziałem wiodących podhalańskich organizacji turystycznych, gospodarczych, kulturalnych oraz sportowych). Przygotowanie dwóch spotów kampanijnych z udziałem znanych mieszkańców i miłośników Zakopanego w ramach kampanii „Zakopane bez Smogu” (m.in. aktorzy, muzycy, sportowcy, dziennikarze: Krzysztof Materna, Rafał Sonik, Ania Rusowicz, Stanisław Karpiel-Bułecka, Magdalena Schejbal)
5. Produkcja materiałów informacyjnych – ulotek informacyjnych (3 000 sztuk).
6. Opracowanie i opublikowanie artykułów oraz redakcja stron internetowych i w serwisach społecznościowych (www.zakopanebezsmogu.pl, blog na stronie Tygodnika Podhalańskiego, profil FB Podhalańskiego Alarmu Smogowego, www.powietrze.krakow.pl)
7. 10 warsztatów dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, w tym dwóch z udziałem znanego sportowca – Andrzeja Bargiela (min. 500 uczestników)
8. Nagłośnienie procesu sądowego z udziałem aktywistki Podhalańskiego Alarmu Smogowego ws. Programu ochrony powietrza dla woj. małopolskiego
9. Współudział w organizacji debaty oksfordzkiej nt. Zanieczyszczenia powietrza w Katowicach
10. Opiniowanie zmian w małopolskim Programie ochrony powietrza oraz udział w konsultacjach uchwały antysmogowej dla woj. małopolskiego
11. Przygotowanie konkursu artystycznego i wystawy plakatów o tematyce smogowej dla uczniów liceum plastycznego w Zakopanem przy współpracy z UM Zakopane (nagrodzone prace były prezentowane w galerii na otwartym powietrzu w parku miejskim w Zakopanem)

Rezultaty

Efektami ekologicznymi zadania jest edukacja ekologiczna i propagowanie postaw proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju, a także zmiany w polityce ekologicznej miasta Zakopane oraz woj. małopolskiego oraz zaangażowanie szerokiego spektrum organizacji i podmiotów w działania proekologiczne. Miasto Zakopane wprowadziło m. in. działania służące wyeliminowaniu procederu palenia

odpadami oraz przeprowadziło kampanię wśród mieszkańców zmierzającą do wymiany ogrzewania na ekologiczne. Efektem rzeczowym jest przeprowadzenie 10 warsztatów w szkołach dla ok. 500 uczniów, zorganizowanie czterech spotkań z mieszkańcami Podhala, oraz przygotowanie dwóch spotów kampanijnych i wydanie materiałów promocyjnych. Opracowanie artykułów oraz redakcja stron internetowych. Tatrzańska Izba Gospodarcza wprowadziła program ekocertyfikacji obiektów hotelarskich „Eco Zakopane”.

Działania medialne

Działania PZS były relacjonowane w co najmniej kilkudziesięciu publikacjach prasowych, w tym w mediach ogólnopolskich (Dzień Dobry TVN, Onet.pl, Puls Biznesu, Gazeta Wyborcza), mediach regionalnych (TVP Kraków, Dziennik Polski), oraz lokalnych (Tygodnik Podhalański, podhale24.pl).

Spot otwierający kampanię „Zakopane bez smogu” odtworzono 46 tysięcy razy na Facebooku, osiągnął zasięg 155 tysięcy osób. Informacja o spocie ukazała się także w 20 publikacjach medialnych, w tym w mediach o zasięgu ogólnopolskim

Spot podsumowujący kampanię „Zakopane bez smogu” wyświetlono 2,8 tys. razy na Facebooku

Dokumentacja fotograficzna imprez plenerowych, cyklicznych i konferencji została zamieszczona na profilu Flickr.com Polskiej Zielonej Sieci, pod adresami:

Dni Ziemi 2015: <https://www.flickr.com/photos/zielonasiec/albums/72157655333190602>

Profil na Facebooku: Podhalański Alarm Smogowy w ciągu roku podwoił liczbę osób, które go obserwują (osiągając ponad 3 tysiące osób): <https://www.facebook.com/Podhala%C5%84ski-Alarm-Smogowy-1490034481209673/?ref=ts&fref=ts#>

Profil Podhalańskiego Alarmu Smogowego na YouTube: <https://youtube.com/watch?v=qZYGtBrHh5c>

Liczba odbiorców

Liczba odbiorców działań:

- osoby fizyczne: ponad milion mieszkańców – odbiorców działań medialnych

Liczba odbiorców działań: osoby prawne: Urząd Miasta Zakopane, Urząd Gminy Kościelisko, Urząd Gminy Miasto Nowy Targ, 35 organizacji społecznych (członkowie koalicji „Zakopane bez Smogu” oraz inicjatywy antysmogowe z całej Polski)

Źródła finansowania

Europejska Fundacja Klimatyczna

W zakresie działań na Podhalu i w Zakopanem, kampania jest kontynuowana w 2017 roku.

Koordynator kampanii: Marek Józefiak

Współpraca w ramach Koalicji Klimatycznej

Polska Zielona Sieć aktywnie bierze udział w działaniach Koalicji Klimatycznej tworzonej przez ponad dwadzieścia organizacji pozarządowych. Misją Koalicji jest wspólne działanie w celu zapobiegania wywołanym przez człowieka zmianom klimatu dla dobra ludzi i środowiska. Koalicja inicjuje i wspiera działania na rzecz ustanowienia i realizacji polityki klimatycznej w Polsce oraz monitoruje jej wdrażanie. Polska Zielona Sieć wnosi do Koalicji Klimatycznej swoją wiedzę i doświadczenia z wielu lat pracy w ramach programu Fundusze dla zrównoważonego rozwoju, z uczestnictwa w międzynarodowej sieci CEE Bankwatch Network, monitorującej międzynarodowe instytucje finansowe oraz z działań związanych z promowaniem

gospodarki niskowęglowej w Polsce. Przedstawiciele Polskiej Zielonej Sieci biorą udział w spotkaniach strategicznych oraz pracach Komitetu Sterującego Koalicji, angażują się z działania rzecznicze Koalicji wśród parlamentarzystów, członków administracji rządowej i samorządowej oraz przedstawiciele zagranicznych instytucji zajmujących się kwestiami energii i klimatu. Prowadzą też wspólne z Koalicją działania medialne. Zaangażowanie zespołu PZS w prace Koalicji w roku 2016 obejmowało m.in.: działania rzecznicze wokół nowelizacji ustawy o OZE w obszarze energetyki prosumenckiej oraz uczestnictwo w licznych spotkaniach, seminariach i konferencjach branżowych w Polsce i zagranicą w celu dostarczenia organizacjom partnerskim możliwie szerokiej wiedzy na temat rozwoju energetyki w Polsce i na świecie. Ponadto, zespół PZS zaangażowany był w pracę nad opracowaniem strategii kampanii prowadzonej przez Koalicję Klimatyczną. Przedstawiciel PZS w Koalicji Klimatycznej w 2016 r.: Marek Józefiak

Projekt „Partnerstwo na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej w Polsce”

Cel: Zapewnienie lepszej efektywności działań polskich organizacji pozarządowych działających na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej

Partnerzy: grupa kilkunastu organizacji ekologicznych współpracujących na rzecz transformacji energetycznej Polski (m.in. WWF Polska, Greenpeace Polska, ClientEarth Poland, Towarzystwo na rzecz Ziemi, Frank Bold, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Stowarzyszenie Eko-Unia)

Działania: W 2016 roku Polska Zielona Sieć kontynuowała wspieranie działań polskich organizacji pozarządowych działających na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej. Zorganizowane zostały cztery spotkania organizacji pozarządowych mające na celu wymianę doświadczeń i wiedzy oraz pogłębienie współpracy i koordynację działań różnych partnerów społecznych zaangażowanych w promowanie alternatywnej polityki energetycznej polegającej na stopniowym odchodzeniu od węgla jako głównego surowca energetycznego Polski na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz poprawy efektywności energetycznej. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele kilkunastu polskich i europejskich organizacji pozarządowych specjalizujących się w tematyce energetyczno-klimatycznej. Cyklowi spotkań towarzyszyły wykłady ekspertów z różnych dziedzin. Rezultatem spotkań była lepsza współpraca organizacji pozarządowych na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej w Polsce.

W ramach działań podejmowana była również praca z mediami, której celem był wzrost świadomości dotyczącej polityki klimatycznej, inwestycji w paliwa kopalne oraz skutków finansowych i zdrowotnych wynikających ze spalania paliw kopalnych. ***W tym celu sporządzono trzy informacje prasowe, które zaowocowały 54 publikacjami w mediach regionalnych i ogólnopolskich oraz sześcioma publikacjami w mediach zagranicznych.*** PZS zapewniała również koordynację działań polskich organizacji z ich europejskimi odpowiednikami, utrzymując z nimi stały kontakt. W ramach współpracy promowano w Polsce międzynarodowe raporty dotyczące zagadnień: podziemnego zgazowania węgla (raport Friends of the Earth), zanieczyszczeń powietrza z elektrowni węglowych (raport CAN Europe, Sandbag, WWF oraz HEAL) oraz zanieczyszczeniu powietrza na świecie (raport WHO). Przy współpracy z organizacją Carbon Market Watch PZS zorganizowała warsztaty dla organizacji ekologicznych z Europy Środkowo-Wschodniej dotyczących wypełnienia przez UE wymogów Porozumienia Paryskiego.

W ubiegłym roku kontynuowano pracę z mediami, mającą na celu przekonanie polskiej opinii publicznej o korzyściach płynących z rozwoju gospodarki niskowęglowej, opartej na odnawialnych źródłach energii i efektywności energetycznej. W tym celu PZS prowadziła działania w mediach społecznościowych, w tym współprowadząc grupę na portalu Facebook „OZE Energia Odnawialna” (ok. 3000 członków) oraz prowadząc konto na Twitterze (***ok. 9 tys. impresji miesięcznie***).

Liczba odbiorców - osoby fizyczne: 50 osób odbiorców działań bezpośrednich, ***ok. 500 tys., osób odbiorców działań medialnych***

Liczba odbiorców – osoby prawne: 50 organizacji pozarządowych polskich i zagranicznych.

Źródła finansowania: Europejska Fundacja Klimatyczna
Koordynatorzy: Marek Józefiak, Joanna Furmaga

Projekt „Klimat dla rolników” („ClimATE Change – Enhancing competences on relationship between MDG 1 and 7 as effective approach to meet both goals”)

Czas trwania projektu: 01.03.2013 – 29.02.2016

2. Celem projektu było szerzenie wiedzy na temat powiązań między zmianami klimatu a rolnictwem oraz zwiększenie społecznego poparcia dla zrównoważonego rolnictwa jako najlepszej odpowiedzi na wyzwania klimatyczne w kontekście produkcji żywności i ochrony zasobów naturalnych.

3. Partnerzy: COSPE, REGIONE MARCHE, AIAB (Włochy), KOPIN (Malta), INKOTA (Niemcy), Polski Klub Ekologiczny Koło Miejskie w Gliwicach, Fundacja EkoRozwoju, Społeczny Instytut Ekologiczny, Stowarzyszenie „EKOSKOP”, Fundacja Transformacja, Instytut Globalnej Odpowiedzialności, Akademia Bosej Stopy, Kooperatywa Spożywcza „DOBRZE”

4. Działania:

1. Książka „Żywność przyjazna dla klimatu. I inne rozwiązania, dzięki którym możemy chronić klimat”.

Autorem wydanej przez nas publikacji jest Marcin Gerwin, specjalista ds. zrównoważonego rozwoju oraz partycypacji. Książka ujmuje w całościowy sposób rozwiązania potrzebne do ochrony klimatu, szczególnie w zakresie produkcji i konsumpcji żywności. Jest dostępna w wersji papierowej (druk 1500 egzemplarzy) oraz w formatach elektronicznych, które udostępnione są do darmowego użytku na stronie projektu <http://dlaklimatu.pl/zywnosc-przyjazna-dla-klimatu-ksiazka/>

2. Przegląd filmowy „Zmiany klimatu – Społeczność – Przyszłość”

Przegląd był ostatnim polskim akcentem trwającej trzy lata międzynarodowej kampanii. Impreza była także okazją do świętowania Jubileuszu 20-lecia Polskiej Zielonej Sieci oraz miejscem oficjalnej premiery książki „Żywność przyjazna dla klimatu. I inne rozwiązania, dzięki którym możemy chronić klimat” autorstwa Marcina Gerwina. Program filmowy przeglądu został częściowo przygotowany we współpracy z międzynarodowym festiwalem Terra di Tutti Film Festival z Włoch, a lokalnymi partnerami wydarzenia były organizacje członkowskie i partnerskie Polskiej Zielonej Sieci: Stowarzyszenie EKOSKOP (Rzeszów), Fundacja EkoRozwoju (Wrocław), Instytut Globalnej Odpowiedzialności (Warszawa). W programie przeglądu znalazło się 9 zagranicznych filmów dokumentalnych, które w ostatnich latach były wyświetlane i nagradzane na licznych międzynarodowych festiwalach (w tym film „To zmienia wszystko” oraz „Inhabit: z perspektywy permakultury”). Zaprezentowane filmy, w większości nigdy niepokazywane wcześniej w Polsce, podejmowały temat wpływu zmian klimatu i nadmiernej eksploatacji zasobów naturalnych na społeczności i środowisko. Przegląd odbył się w 3 miastach: Warszawa (**28-29.01.2016**), Rzeszów (**17-18.02.2016 r.**), Wrocław **24-25.02.2016**.

3. Webinar „Żywność – Klimat – Współpraca”

W 2016 r. odbyły się 4 z 6 wykładów on-line webinaru poświęconemu tematyce projektu. Do udziału w webinarze zostali zaproszeni specjaliści w zakresie wybranych tematów: dr inż. Alina Kowalczyk-Juško

(„Energia odnawialna na terenach wiejskich – korzyści i przyszłość”, 12.01.2016), Julia Olszewska („Rolnictwo Wspierane przez Społeczność – czym jest i jak się zaangażować?”, 14.01.2016), Nina Józefina Bąk („Kooperywy spożywcze i spółdzielnie zmieniają świat”, 18.01.2016), Marcin Gerwin („Co zrobić, by chronić klimat? Jakiego systemu potrzebujemy?”, 20.01.2016). Nagrania udostępnione są na profilu PZS serwisu Vimeo (<http://dlaklimatu.pl/nagrania-webinarow-zywnosc-klimat-wspolpraca/>) oraz na kanale youtube Akademii Bosej Stopy.

4. Międzynarodowa konferencji podsumowująca rezultaty projektu.

Konferencja odbyła się 3-5 lutego 2016 r. w Ankonie (Włochy) zorganizowana przez lidera projektu COSPE. Emilia Ślimko (koordynatorka projektu) aktywnie uczestniczyła w konferencji jako jedna z panelistek. Podczas konferencji przedstawiła polskie działania i rezultaty projektu, przykłady dobrych praktyk w Polsce (jak kooperatywy spożywcze i ruch RWS) oraz reportaż wideo "Siła w koopie!".

5. Rezultaty:

- wydanie oraz druk 1500 egzemplarzy książki „Żywność przyjazna dla klimatu. I inne rozwiązania, dzięki którym możemy chronić klimat” M. Gerwina
- 3 przeglądy filmowe „Zmiany klimatu – Społeczność – Przyszłość”
- 4 wykładów on-line w ramach webinaru „Żywność – Klimat – Współpraca”
- ok. 1230 odsłon nagrań wykładów webinaru „Żywność – Klimat – Współpraca”
- 1 międzynarodowa konferencja w Ankonie

6. Informacja o działaniach medialnych:

Głównym kanałem informacyjnym projektu była strona internetowa dlaklimatu.pl, na których umieszczono w czasie trwania kampanii ok. 125 artykułów z treściami merytorycznymi oraz informacjami dot. kampanii (123 915 odsłon stron, 68145 unikalnych użytkowników). W 2016 r. umieszczono na stronie 15 artykułów/informacji (ok. 20 000 odsłon stron www.). Podczas trwania kampanii zespół regularnie aktualizował profil Dla Klimatu na serwisie Facebook oraz promował działania kampanii na innych stronach PZS, partnerów projektu i ogólnodostępnych stron www.

7. Liczba odbiorców:

Liczba odbiorców działań: ok. 980 uczestników/czek 3 przeglądów filmowych, ok. 360 uczestników wykładów on-line webinaru

Liczba odbiorców działań/osób prawnych: 10 organizacji

8. Źródła finansowania

Komisja Europejska

FUNDUSZE DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Polska jest największym beneficjentem funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Stanowią one aż 50% wszystkich publicznych inwestycji w kraju i będą miały ogromny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy oraz stan środowiska. Aby zapewnić właściwe wydatkowanie tych środków konieczny jest realny udział społeczny w ich programowaniu i wdrażaniu. W perspektywie 2014-2020 aż 40% całego budżetu, tj. 31,3 mld Euro jest zarządzane w regionach.

Projekt „Fundusze dla zrównoważonego rozwoju w regionach”

Projekt został rozpoczęty w październiku 2014 r. i jest kontynuacją wcześniejszych działań realizowanych w ramach projektu Fundusze Europejskie dla zrównoważonego rozwoju - partycypacja społeczna w programowaniu przyszłego okresu budżetowego po 2013. Projekt był kontynuowany do końca marca 2016 r.

Cel: aktywizacja pozarządowych organizacji ekologicznych (POE) i obywateli do wzięcia czynnego udziału w finalnej fazie programowania funduszy europejskich na lata 2014-2020 na poziomie regionalnym, tj. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) w 16 województwach

Partnerzy: CEE Bankwatch Network, Koalicja Polskich POE na rzecz funduszy unijnych, organizacje członkowskie PZS

Działania

- opracowano 2 raporty regionalne dot. oceny RPO i dokumentów uszczegóławiających (dla woj. opolskiego i warmińsko-mazurskiego),
- zorganizowano 7 debat regionalnych nt. postulatów POE do RPO i dokumentów uszczegóławiających z udziałem Urzędów Marszałkowskich i przedstawicieli organizacji pozarządowych. Debaty odbyły się w następujących dniach i w sumie wzięło w nich udział 133 osoby.
 1. Poznań – 15.01.2016 – 18 osób,
 2. Łódź – 27.01.2016 – 23 osoby,
 3. Gdańsk – 19.02.2016 – 28 osób,
 4. Kielce – 25.02.2016 – 18 osób,
 5. Warszawa – 11.03.2016 – 18 osób,
 6. Opole – 22.03.2016 – 16 osób,
 7. Olsztyn – 29.03.2016 – 12 osób.
- opracowano 7 notatek podsumowujących przebieg debat regionalnych
- opracowano zbiorczy raport pt. „Przekrojowa ocena 16 Regionalnych Programów Operacyjnych i Szczegółowych Osi Priorytetowych Programów Operacyjnych i Szczegółowych Opisów Osi Priorytetowych w obszarach: energia odnawialna i efektywność energetyczna, adaptacja do zmian klimatu, ochrona przyrody i edukacja ekologiczna, transport i odpady”.
- wydrukowano 100 egzemplarzy raportu dot. przekrojowej oceny 16 RPO i SzOOP w pięciu obszarach tematycznych (energia odnawialna i efektywność energetyczna, adaptacja do zmian klimatu, ochrona przyrody i edukacja ekologiczna, transport i odpady),
- w dniu 30.03.2016 w Warszawie zorganizowano konferencję prasową na temat wniosków płynących ze zbiorczego raportu dot. przekrojowej oceny 16 RPO i SzOOP w pięciu obszarach tematycznych (energia odnawialna i efektywność energetyczna, adaptacja do zmian klimatu, ochrona przyrody i edukacja ekologiczna, transport i odpady). Podczas konferencji obecnych było 7 przedstawicieli mediów.
- opracowano jedną informację prasową na temat publikacji raportu końcowego,
- w dniach 30-31.03.2016 w Warszawie zorganizowano seminarium dla przedstawicieli POE w Komitetach Monitorujących RPO. Wzięło w nim udział 31 osób, w tym 10 członków/-iń Komitetów Monitorujących.
- opracowano notatki podsumowujące przebieg obu dni trwania seminarium,
- na stronie www.ekoprojekty.pl opublikowano 12 aktualności związanych z realizacją projektu.

Komunikacja nt. procesu programowania funduszy europejskiej.

na stronie www.ekoprojekty.pl opublikowano 12 aktualności – 2 wpisy zawierające załączniki z regionalnymi raportami, 7 wpisów z informacjami na temat organizacji debat regionalnych, wpis

zawierający informacje na temat organizacji seminarium dla POE, wpis zawierający załącznik z raportem końcowym oraz wpis informujący o zakończeniu projektu.

Przygotowane i rozesłane do mediów zostały następujące informacje prasowe:

- W Wielkopolsce środki unijne na odnawialne źródła energii nie dla obywateli (13.01.2016).

Opracowano jedną informację prasową na temat publikacji raportu końcowego.

W związku z publikacją raportu zaaranżowane zostały również dwie audycje radiowe w Jedynce PR i Polskim Radiu 24.

Wysyłka informacji i związane z nią kontakty telefoniczne z dziennikarzami przełożyły się na 4 publikacje w mediach regionalnych (drukowanych i elektronicznych).

Rezultaty

1. Został wzmocniony udział partnerów społecznych w procesie programowania i wdrażania funduszy europejskich na poziomie regionalnym.

W debatach wzięło udział łącznie 133 osoby, w tym wiele nowych osób i nowych organizacji, zwłaszcza lokalnych. Wzrosła ich wiedza nt. funduszy europejskich, miały też możliwość w bezpośredniej debacie z urzędami marszałkowskimi zaprezentowania ważnych dla siebie, często specjalistycznych uwag. Duże zróżnicowanie uczestników debat stworzyło w wielu województwach zorganizowany potencjał udziału społecznego w procesie zarządzania funduszami unijnymi. Dialog organizacji pozarządowych z urzędami marszałkowskimi został wzmocniony.

Dzięki debatom i seminarium końcowemu następuje faktyczna integracja organizacji ekologicznych z przedstawicielami innych sektorów aktywnych w komitetach monitorujących. Wspólne doświadczenia niełatwej i wymagającej pracy w komitetach monitorujących generuje wymianę informacji i wiedzy oraz chęć wzajemnego wspierania się i tworzenie wspólnego frontu. Jest to szczególnie ważne, gdyż w skali kraju duża część przedstawicieli NGOs w komitetach monitorujących pozostaje nieaktywna i nie jest zainteresowana współpracą, w związku z czym zdarzają się komitety, gdzie aktywne osoby pozostają w osamotnieniu. Wtedy nieodzowny jest kontakt z przedstawicielami z innych województw.

2. Została wzmocniona pozycja partnerów społecznych w komitetach monitorujących.

Członkowie komitetów monitorujących zostali wyposażeni w ekspercką wiedzę i profesjonalne zaplecze merytoryczne w kluczowych obszarach, tj. efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii, w tym walka z zanieczyszczeniem powietrza, adaptacja do zmian klimatu, ochrona przyrody i edukacja ekologiczna, odpady, transport. Dzięki przygotowanym w projekcie raportom i zorganizowanym debatom regionalnym wzmocniona została ich pozycja, gdzie w dialogu z urzędami marszałkowskimi mogli wykazać się rzeczywistym poparciem społecznym. Dodatkowym wzmocnieniem był ogólnopolski charakter wsparcia PZS, kontakty z innymi województwami, możliwość powoływania się na dobre przykłady z innych komitetów.

Ważnym rezultatem projektu jest integracja i wzajemne wsparcie członków komitetów i organizacji pozarządowych z różnych regionów podczas seminarium końcowego. Poza aspektem integracyjnym uczestnicy zyskali konkretną wiedzę i wskazówki dotyczące praktyki funkcjonowania w komitetach, np. finansowanie szkoleń zewnętrznych dla członków komitetów, zamawianie ekspertyz, powoływanie i działanie grup roboczych.

3. Nastąpił rozwój kompetencji regionalnych i lokalnych organizacji pozarządowych oraz liderów społecznych w zakresie funduszy europejskich.

Programowanie i wdrażanie funduszy europejskich jest dla większości ludzi, w tym organizacji społecznych

materiał skomplikowaną i bardzo obszerną. Dzięki projektowi zagadnienia te stały się bardziej dostępne, dzięki zrozumieniu mechanizmów oraz przyswojeniu kluczowych informacji organizacje regionalne mogą kompetentnie współpracować z urzędami marszałkowskimi i mocniej angażować się w debatę publiczną dotyczącą rozwoju swojego regionu.

Wg raportu ewaluacyjnego z debat regionalnych aż 91% uczestników potwierdziło, że wzrosła ich wiedza na temat Regionalnych Programów Operacyjnych i Szczegółowych Opisów Osi Priorytetowych. Podobny wynik, tj. 89% uczestników zgodziło się, iż dzięki udziałowi w debacie wzrosła ich na temat partycypacji społecznej w procesie programowania funduszy europejskich, a w szczególności funkcjonowania komitetów monitorujących RPO.

4. Rozwinął się dialog z urzędami marszałkowskimi i wzmocniony został wizerunek POE jako wiarygodnych, merytorycznych i konstruktywnych partnerów społecznych.

PZS zainicjował współpracę z urzędami marszałkowskimi przy programowaniu funduszy europejskich już 4 lata wcześniej. Dzięki opracowaniu kolejnych raportów i zorganizowaniu kolejnych debat wojewódzkich współpraca mogła się rozwinąć, a praktyka dialogu ze stroną społeczną utrwalić. Strony lepiej rozumieją swoje racje, dzięki czemu współpraca może przynieść bardziej wymierne efekty w postaci konkretnych zapisów w dokumentach programujących, w tym również na etapie wdrożeniowym przy organizacji poszczególnych konkursów.

Należy podkreślić, iż zdecydowana większość urzędów marszałkowskich aktywnie podeszła do dialogu. Dominowała zdecydowanie pozytywna ocena przedstawionych przez nas raportów, jak i przebiegu debat. Podkreślano wartość merytoryczną uwag i deklarowano otwartość na dalszą współpracę oraz znaczenie komitetów monitorujących jako podstawowej platformy dla współpracy z organizacjami pozarządowymi.

5. Realizacja zasady zrównoważonego rozwoju we wdrażaniu regionalnych programów operacyjnych została wzmocniona.

Urzędy marszałkowskie otrzymały kompleksowy pakiet uwag i konkretnych rozwiązań służących wzmocnieniu zasady zrównoważonego rozwoju we wdrażaniu RPO. Część z nich została uwzględniona w dokumentach programowych. Z danych przedstawionych przez województwo zachodniopomorskie wynika, iż na ponad 800 uwag, aż 111 złożono w ramach niniejszego projektu. Eksperti wysoko ocenili jakość merytoryczną uwag, uwzględniono 29% z nich, a kolejne 5% uwzględniono częściowo, co, przy podsumowaniu pozostałych uwag wniesionych przez inne podmioty, z których uwzględniono zaledwie 17%, można uznać za wynik bardzo dobry. Z kolei w woj. dolnośląskim na etapie debaty regionalnej, tj. w maju 2015, w największej osi, tj. gospodarka niskoemisyjna uwzględniono aż 16 uwag, w osi środowisko i zasoby przyjęte zostały 3 uwagi. Proces zatwierdzania SzOOP nie został wtedy jeszcze zakończony. Nie dysponujemy pełnymi statystykami uwzględniania uwag z poszczególnych województw, niemniej jednak praktycznie w każdym województwie, choć w różnym stopniu, zostały one uwzględnione. Co ważne Szczegółowe Opisy Osi Priorytetowych są regularnie modyfikowane, co stwarza szansę na uwzględnienie niektórych uwag w późniejszych etapach. Praktycznym rozwiązaniem wskazywanym przez niektóre urzędy marszałkowskie jest uwzględnienie konkretnych postulatów na poziomie ogłaszanych konkursów poprzez odpowiedni dobór kryteriów oceny.

6. Wzrosła świadomość opinii publicznej nt. realizacji celów zrównoważonego rozwoju w wydatkowaniu środków unijnych w regionach.

Dzięki publikacjom w mediach, głównie prasowym i radiowym opinia publiczna zapoznała się z tematyką ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w funduszach europejskich. Zależało nam na przekazaniu, iż środki unijne na ochronę środowiska powinny stać się bodźcem rozwojowym dla gospodarki i społeczeństwa, mogą tworzyć nowe miejsca pracy, rozwijać innowacyjny, nowoczesny, lokalny przemysł.

Powinny być traktowane jak inwestycja. Koncentrowaliśmy się na tematyce odnawialnych źródeł energii, termomodernizacji budynków, czy przystosowaniu do zmian klimatu, np. powodzi, suszy. Uznaliśmy te tematy za najbardziej znaczące, aktualne i jednocześnie atrakcyjne dla opinii publicznej, gdyż bezpośrednio dotyczą gospodarstw domowych czy samorządów lokalnych – mogą one bezpośrednio skorzystać ze wsparcia w niektórych obszarach. Nasza komunikacja miała zatem wymiar również edukacyjny podkreślając znaczenie ochrony środowiska i wielkie szanse rozwojowe.

Liczba odbiorców działań - osoby fizyczne: 133 uczestników debat regionalnych

Liczba odbiorców działań - osoby prawne: 48 organizacji pozarządowych, 7 urzędów marszałkowskich

Źródła finansowania – Fundacja Batorego, Fundusze EOG, projekty tematyczne – obszar partycypacja publiczna, CEE Bankwatch Network

Koordynatorki projektu: Joanna Furmaga, Joanna Krawczyk

FUNDUSZE NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU – WSPÓŁPRACA W RAMACH CEE BANKWATCH NETWORK

Cel: Podniesienie świadomości nt. potrzeby bardziej konsekwentnego wydatkowania funduszy unijnych i funduszy publicznych na cele służące transformacji energetycznej i zgodne z założeniami zrównoważonego rozwoju wśród osób odpowiedzialnych za decyzje polityczne w Polsce i na szczeblu UE, liderów opinii i ogółu społeczeństwa.

Partnerzy: CEE Bankwatch Network, Green Budget Europe, Fundacja RT-ON, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot

Działania i rezultaty

1 Komunikacja nt. Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych (EFIS)

W październiku został opublikowany artykuł „[Ekolodzy: Możemy nie wykorzystać potencjału Planu Junckera](#)”, którego celem było zainicjowanie debaty o celach, na jakie wykorzystuje się środki EFIS w Polsce, i wyartykułowanie tezy, że fundusze te powinny wspierać inwestycje służące podniesieniu konkurencyjności polskiej gospodarki, w tym zwłaszcza inwestycje w odnawialną energetykę i efektywność energetyczną. Artykuł ukazał się w ponad 40 portalach informacyjnych (branżowych i ogólnych) oraz w druku w ogólnopolskich dziennikach i skutecznie zwrócił uwagę na kwestię jakości i kierunku inwestycji wspieranych w ramach tzw. Planu Junckera, otwierając drogę do dalszej debaty na ten temat i przybliżając ogółowi społeczeństwa wiedzę nt. celów i mechanizmów funkcjonowania Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych.

Opublikowany został także [materiał video](#) na ten sam temat.

2 Współpraca z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w sprawie konkretnych projektów w dziedzinie transportu i energetyki finansowanych przez Bank

Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) otrzymał nowe informacje nt. negatywnego wpływu na bioróżnorodność drogi ekspresowej S7 pod Skarżyskiem w jej obecnie planowanym przebiegu. O tej sprawie został także poinformowany Parlament Europejski oraz Komisarz UE ds. Środowiska Carmenu Vella.

EBI został ponadto poinformowany o wątpliwościach organizacji ekologicznych dotyczących obligacji hybrydowych firmy Energa, dotyczących w szczególności ryzyka wykorzystania funduszy unijnych do utrwalenia modelu energetycznego opartego na węglu.

EBI posiada dzięki tym działaniom pełniejszy obraz skutków dużych inwestycji finansowanych przez Bank w sektorach energii i transportu, dzięki czemu może skutecznie wpływać na podmioty realizujące te projekty w celu zminimalizowania ich negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną i klimat.

3 Zalecenia przedstawione w ramach procedury Semestru Europejskiego

Opracowany został rozdział nt. Polski w raporcie pt. [Assessment of country reports and proposals for Country-Specific Recommendations](#) wydanym przez organizacje Green Budget Europe, European Environmental Bureau i CEE Bankwatch Network. Raport zawiera uzupełnienia i komentarze do przygotowywanych przez Komisję Europejską sprawozdań krajowych, stanowiących podstawę do wydania tzw. zaleceń dla poszczególnych krajów na dalszym etapie procedury Semestru Europejskiego. Publikacja została przekazana służbom Komisji odpowiedzialnym za Semestr Europejski i omówiona z przedstawicielem KE w Polsce podczas specjalnego spotkania. Jej celem było skłonienie KE do szerszego uwzględnienia kwestii ochrony klimatu i środowiska w wydawanych przez nią zaleceniach gospodarczych dla krajów UE.

Rządowi RP przekazane zostały natomiast szerokie uwagi nt. projektu Krajowego Programu Reform, czyli dokumentu przyjmowanego przez rządy krajów UE w odpowiedzi na zalecenia Komisji. Uwagi dotyczyły w szczególności reform w sektorach energetyki i transportu.

Dzięki tym działaniom Komisja Europejska posiada pełniejszy obraz sytuacji w Polsce, zwłaszcza jeśli chodzi o transformację energetyczną i przeszkody spowalniające jej postęp, a także przeszkody dla rozwoju zrównoważonego transportu, i może wykorzystać tę wiedzę w ramach współpracy z Polską w kontekście procedury Semestru Europejskiego.

4 Stanowisko nt. pakietu legislacyjnego „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” (tzw. pakietu zimowego)

Po upublicznieniu przez Komisję Europejską tzw. pakietu zimowego opublikowany został komentarz nt. jego zapisów dotyczących rynku mocy. Artykuł ukazał się [po polsku](#) i [po angielsku](#), a jego celem było zwrócenie uwagi na brak uzasadnienia dla rozwiązań finansowych wspierających wysokoemisyjną energetykę opartą na paliwach kopalnych.

PZS wzięła również udział, wraz z pozostałymi organizacjami tworzącymi sekretariat ruchu Więcej niż Energia, w konsultacjach nt. stanowiska, jakie rząd RP powinien zająć wobec pakietu zimowego. W [przekazanych uwagach](#) zwrócono m.in. uwagę na wielki potencjał zapisów pakietu dotyczących aktywnych konsumentów energii.

Ogół społeczeństwa oraz osoby podejmujące decyzje polityczne zostały w ten sposób poinformowane o stanowisku organizacji ekologicznych w sprawie pakietu zimowego, w tym w szczególności o pozytywnym potencjale zapisów dotyczących aktywnych konsumentów energii (prosumentów) i innych zapisów propozycji KE, a także o ryzykach wiążących się z rynkiem mocy, oraz zaznajomione z argumentami stojącymi za tym stanowiskiem. Umożliwia to prowadzenie bardziej merytorycznej debaty na w/w tematy i sprzyja upowszechnianiu wiedzy nt. przyszłego kierunku polityki energetycznej UE.

5 Uwagi do projektu wytycznych dotyczących pożyczek dla sektora wodnego

PZS wraz z Fundacją RT-ON i CEE Bankwatch Network opracowała uwagi do projektu dokumentu Water Sector Lending Orientation, zawierającego wytyczne, którymi EBI będzie kierować się

udzielając pożyczek na projekty związane z wodą. W uwagach podkreślono konieczność starannej oceny projektów pod kątem ich wpływu na stan środowiska naturalnego i ekosystemów. Europejski Bank Inwestycyjny zna dzięki temu stanowisko organizacji ekologicznych i stojące za nim argumenty. Stanowisko to może znaleźć odzwierciedlenie w kształcie ostatecznie przyjętych wytycznych. Przyczyni się to do bardziej konsekwentnego kierowania środków Banku na projekty faktycznie zwiększające bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę i ochronę przeciwpowodziową oraz chroniące ekosystemy wodne i zależne od wody.

5. Info o działaniach medialnych, oglądalności stron, profili na FB, plików na vimeo i flickr – liczby

- **Interview and press release about a risk of inefficient use of EFSI instruments by Polish government due to submission of pro-coal investments.**

Press release: [*Niepokojące dane o słabym wykorzystaniu przez Polskę funduszy EFSI*](#)

Twitter (560 followers at present):

- <https://twitter.com/zielonasiec/status/786109783023706112>
- <https://twitter.com/zielonasiec/status/786504058303500288>

Komunikat prasowy został opublikowany przez PAP i przedrukowany przez ponad 40 ogólnych i branżowych portali informacyjnych.

6. Liczba odbiorców:

Liczba odbiorców działań - osoby prawne: Ministerstwo Rozwoju, Ministerstwo Energii, Europejski Bank Inwestycyjny, Komisja Europejska, Parlament Europejski

7. Źródła finansowania:

CEE Bankwatch Network

Koordynatorka: Izabella Zygmunt
